

EL LLIBRE DE LES BÈSTIES

En el text següent hi ha dos exemples: el primer l'explica la guineu al rei lleó; el vol convèncer que ella, amb astúcia, és capaç de fer front al bou, que espanta tots els animals amb els seus terribles bramuls. De fet, ha estat ella qui ha dement al bou que bramuli llargament per ordir una de les seves intrigues. L'altre exemple el conta la serp per desqualificar les raons de la guineu.

-Un corb feia niu en una roca i cada any una gran serp se li menjava els seus fills. El corb estava enutjat contra la serp, però no gosava combatre mb la serp perquè no era tan poderós que la pogués vèncer lluitant. Aquell corb pensà d'ajudar-se amb astúcia contra la serp, ja que li faltava força. S'esdevingué un dia que la filla del rei jugava amb les donzelles en un verger i havia posat la seva garlanda d'or i d'argent i de pedres precioses en la branca d'un arbre. El corb prengué la garlanda i volà per l'aire llargament, fins que molts homes seguiren el corb per veure on posaria la garlanda ja que la filla del rei l'estimava molt i plorava perquè el corb se l'enduia. El corb posà la garlanda en aquell lloc on estava la serp, i els homes, quan arribaren per agafar la garlanda, veieren la serp i la mataren. Així el corb s'ajudà amb altres contra la serp, amb enginy i astúcia. Així, senyor –digué Na Renard al lleó-, jo tinc tant d'enginy i tanta astúcia que, si s'esdevingués que no pogués vèncer lluitant la bèstia que té aquesta veu tan forta i terrible, m'ajudaria amb l'enginy i l'astúcia, de manera que la faria morir de mala mort.

Quan Renard hagué dit el seu exemple, la serp, que era un dels consellers del rei, digué aquest altre exemple:

-En un estany hi havia un agró acostumat a pescar sempre. Aquell agró envellí i per vellesa perdia la caça moltes vegades. L'agró pensà l'art i la manera d'ajudar-se amb enginy i astúcia, per la qual art ell mateix fou l'ocasió de la seva mort.

El lleó digué a la serp que recontés la manera com l'agró fou l'ocasió de la seva mort.

-Senyor rei –digué la serp-, aquell agró estigué un dia sencer sense voler pescar, i estava la riba d'aquell estany, tot trist. Un cranc se sorprengué de l'agró, que no pescava com solia, i demanà a l'agró per què estava així pensarós. L'agró plorà i digué que tenia gran pietat del peix d'aquell estany, amb el que havia viscut tant de temps, i que planyia la seva mort i el seu mal, ja que dos pescadors que pescaven en un altre estany es proposaven de venir en aquell. "Aquells pescadors són savis mestres de pescar, ja que cap peix no els pot escapar, i prendran tot el peix d'aquest estany". El

cranc, que sentí aquestes paraules, tingué molta por i ho digué als peixos que vivien a l'estany. Tots els peixos es reuniren i vingueren davant de l'agró, al qual pregaren que els donés consell. "No hi ha altre consell", digué l'agró, "sinó un: això és, que jo us porti tots, d'un en un, a un estany que està una **llegua** a prop d'aquí. En aquell estany hi ha moltes canyes i mot de fang, i els pescadors no us ho podran fer mal". Tots els peixos ho tingueren per bo, i cada dia l'agró prenia tants peixos com volia, i feia semblant que els portava a un estany; i es posava sobre un puig i menjava el peix que portava, i després tornava a buscar altre tant. Això mantingué l'agró llargament: així vivia sense cap treball en pescar. S'esdevingué un dia que el cranc li demanà que el portés a l'estany. L'agró estengué el seu coll i el cranc s'agafà al coll de l'agró amb les seves dues mans. Mentre l'agró volava així amb el cranc al coll, el cranc s'estranyava perquè no veia l'estany on es pensava que l'agró el portava. Quan l'agró fou a prop d'aquell lloc on se solia menjar els peixos, el cranc veié les espines dels peixos que l'agró s'havia menjat i s'adonà de l'engany que l'agró feia. El cranc es digué: "Mentre tens temps, cal que et defensis d'aquest traïdor que se't vol menjar". Aleshores el cranc estrenyé tant fort el coll a l'agró que l'hi trencà, i l'agró caigué mort a terra. El cranc se'n tornà amb els seus companys, als quals recontà la traïció que l'agró els feia; per la qual traïció, l'agró fou l'ocasió de la seva mort.

RAMON LLULL, *Llibre de les meravelles*

garlanda: cadena de flors trenada que hom penja com a adorn.

verger: jardí contigu a la casa.

agró: ocell de coll molt llarg que viu a la vora dels rius i els llacs.

llegua: mesura de longitud

1. Resumeix breument l'argument dels dos exemples que s'expliquen en el text.
2. Diques quina intenció té la serp en explicar la seva història. Quina qualitat moral de la guineu critica?
3. Descriu el caràcter dels diferents personatges que intervenen en el relat.